XXXV. évf. Cluj-Kolozsvár, 1925. Április 4. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Kriza János

1811. junius 28-án Nagyajtán született s 1875. március 26-án halt meg. Épen 50 éve, hogy a költő-püspök kilehelte annyira nemes életét. Pályája munkával és dicsőséggel teljes életpálya volt. Találóan mondja szülőházán az emléktábla:

„Itt született, innen pattant ki a szellemi szikra,
Mely a Kriza nevet fénnyel övedzi körül.
Mint költő gyüjté Székelyföld elmevirágit,
Népdal a nép ajkán, dalban a dalnok is él."

Igen, magunk elé idézzük Krizának nagy szivét, szellemét, mely székely népe iránt olyan rajongó szeretettel volt eltelve. Ő mutatta meg a világnak, hogy a székely nép daloló és dalt termelő tehetséges nemzet, s magában az az egyszerü szivben és lélekben fakadó dal is, amely aztán ott él az ajkakon, „képes volna e nemzetet megtartani: „dalban a dalnok is él." Ő volt az első, aki a nép szivéhez férkőzött s a legnagyobb, aki a nép lelkének termékeit: a meséket, dalokat stb. összegyüjtötte s az u. n. *Vadrózsák* cim alatt ki is adta.

Milyen szép mesék, mennyi drága dal, mennyi szellemes táncszó található e gyüjteményben. A székely népköltészetnek valódi kincses bányája.

Kriza maga is gazdagitotta a székely népies költészetet. Szavai mélyen a szivünkbe vágnak:

„Nyilj mélyebben te barázda,
Patakként foly könnyem árja,
Apámat háboru,
Anyámat sok gond, bú,
Szegényt elragadta.

Holnap indul a legénység
Kommandóba, nincsen mentség!
Zöld erdő zúgását,
Vadgalamb szólását
Majd meghallom esmég."

Kriza János nemcsak nagy unitárius püspökeink közé tartozott, hanem erdélyi népünknek egyik legnagyobb fia is volt, akiben az egész nép lelke lüktetett. Nagy szellemével mindig a nép lelkét kereste s azt a szenvedések és megpróbáltatások közt a dal, az ének, a lélek virága által nemes öntudatra és hivatásérzetre emelni törekedett. Meg is becsülték ezért őt, még a Magyar Tudományos Akadémia is tagjául választotta.

Szellemi örökösei, különösen az unitáriusok, de általában a tudatos és lelkes székelyek, ma, félszázaddal teste sirbatétele után, nagy szellemének nemes emlékezéssel áldoznak.

Emléke legyen mindég áldott s népe pedig hadd daloljon tovább a szenvedések iskolájában . . . „rossz emberek nem énekelnek!"

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Husvét.

A kereszténységnek diadalmas szép ünnepe. A lélek megdicsőülésének, a valódi igazság megvalósulásának ünnepe. Mert valódi igazság az, hogy Nagypénteken a testet megölhetik, keresztre feszithetik . . . a lelket azonban, bennünk azt az isteni szikrát, megölni nem lehet soha. A Jézus szelleme, lelke, mint az örökélet osztályosa, dicsőségben pompázik a test megtöretése után s miután megválik a Golgotán porhüvelyétől, az egész szeretettel érző és élő emberiség inspiráló erejévé, buzditó és lelkesitő szellemévé válik.

Tavasszal, a természet ébredésekor a szellő lágy fuvalma messze viszi az ibolya illatát s az isteni lélek ereje mindnyájunknak lelkét áthatja és mindnyájunkban reménységet, hitet, bizalmat támaszt aziránt, hogy a jézusi szellem eggyé olvasztja a keresztény testvériséget az Istenimádásban és emberszeretetben.

Künn rügyek fakadnak, virágok nyilanak s benn a lelkek mélyén husvéti öröm és élet támad: élet, amely mindig tart; élet, amely soha meg nem szünik; élet, amely megszentelődik.

Husvét ünnepe a lelkek, a szellem megdicsőülésének ünnepe!

K. E.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Előfizetési felhivás. Uj énekeskönyvünk azon darabjait, melyeknek orgonakisérete korálkönyvünkben nincs meg, kétszólamu énekhangra, orgonakisérettel átirtam s mindeniket stilszerü elő- és utójátékkal láttam el. A horribilis nyomdai költségek miatt azonban nyomdába csak akkor adhatom, ha a kellő számu előfizetés biztositva van. Tisztelettel kérem azért kartársaimat, lelkészeinket s az egyházi zene iránt érdeklődőket, hogy az értesités vételétől számitott két héten belül szükségletüket adják tudtomra, annál is inkább, mert csak a jelentkezők számának megfelelő példányt nyomatok. A munka terjedelme körülbelül 8 iv, ára 350 leu. *Régeni Áron* kántor-tanitó (Arcus-Árkos, jud. Treiscaune).

TŰZHELY MELLETT

A tiszta vallásosság, mint kivezető út.

A hatalmas világháboru ugy dobálta az egyik világrészből a másikba az embereket, mint a vihar sodorja ősszel a fák levelét. Egy-egy szerencsétlen harci próbálkozás ezreket kapcsolt ki nem egyszer a vérontás forgatagából, hogy aztán beláthatatlan időre rabszolgasorsra juttassa. Mert bizony a hadifogoly élete közel állott a rabszolgáéhoz, hiszen csak a mult napokban olvashattuk a napilapokból, hogy Szibériában sinylődő szerencsétlen hadifogoly testvéreinket az orosz szovjet fejenkint talán 50 arany rubelért ezer számra adta el Khinának. Vajjon elhihető-e ez a XX. században? Aki, mint jómagam is, megkóstolta a hadifogság keserü kenyerét és pl. Szibériában, az nem tartja lehetetlennek ezt az embertelenséget sem.

Hadifogság! Sajátságos érzés is volt azok kezébe jutni, akik néhány perccel előbb még vad szándékkal szegezték nekünk a gyilkoló szerszámokat. Ki az emberi társadalomból, mint valami bélpoklosokkal! Csak a hadifogoly érezte valóban, hogy az ember gonoszabb lett a vadállatnál. Ezt igazán csak akkor éreztük, amikor, kizárva az emberek társaságából, mint valami gonosztevők sinylődtünk évek hosszu során át pajtához hasonló, sőt földalatti odukban. Átkozott Szibéria! nyolc hónapig tartó, dermesztő teleddel! Te az emberi szabad gondolat kietlen elfojtója, annyi sóhajtó reménység örök börtöne te, vajjon kibirod-e azt a sok gyülöletet és nehéz átkot, ami ezer meg ezer szülő, hitves és gyermek ajkairól zug reád halálra gyötört, örökre ottmaradt kedvesekért . . .

Mintegy 2—3 holdnyi területen vagyunk körülvéve 2 és fél méter magas keritéssel, a négyszögü terület minden sarkán egy-egy őrtorony szuronyos muszkával spékelve, egy kijárat kettőzött őrrel és aztán megfelelő pontokon kivül-belül cirkáló szuronyos őrök. Kilenc barakszerü épület két sorban; az épületekben egyenkint 60—70 ember összezsufolva. Ez a csupa férfiakból álló, 5—600 lakóval biró község a pieszcsankai hadifogoly tiszti-tábor . . . Épen Karácsony reggel van. A tábor istentiszteletre készülődik. A 26-os magyar gyalogezred derék tábori papját, tisztelendő Lukács plébános urat várjuk visszafolytott lélekzettel. Ő a legénységi táborban lakik. Ott tán több szükség van rá a lelkek erősitésére.

A templom egyik barakban huzódott meg és minden istentisztelet alkalmával ujból be kell rendezni, mert egyébkor más a rendeltetése. A tisztelendő hallgatói között ott látom most Duci bácsit is, a 26-osok egyik jókedvü izraelita tartalékos hadnagyát. A derék Lukács páter nagy tisztelőjét. Ma nagyon komolyan ül a kopott

fapadon, s elmélázva függeszti szemét az egyszerü szétszedhető oltárra. Bizonnyal kis leányát látják lelki szemei, akit édes anyja otthon ép oly féltő szeretettel ölel most keblére, mint a kis Jézust ott az oltárképen az anyai gond örök szimbóluma, Mária.

A templommá átöltöztetett barakrész ma szorongásig megtelt hivőkkel. Ott vannak a katholikusok mellett a protestánsok, sőt uram bocsá', még a zsidók is. Mi ez? Hová lettek a válaszfalak, amelyek ott künn az emberek világában oly sokszor elválasztottak egymástól? Hová tünt az irigység és a gyülölet, amely a szegényt a gazdag, a szerencsétlent a boldog ellen ingerelte? Mikép lehetséges az, hogy ma a zsidó is hódolattal borul le a keresztényvilág megváltója előtt, kinek lelkében minden kivülről jövő bántalom, durvaság és gyülölet a szeretet melegétől olvadott fel és megbocsátásra finomult át még az ellenség számára is? . . .

Egy nagy összekötő fonál huzódik ma végig mindannyinak lelkén, a szeretet szálaiból összeverődött amaz erős fonala a hitnek, mely az örökkévaló Isten kezén át azokhoz kapcsolódik, akik otthon boldog reménységgel várják a viszontlátás édes pillanatát.

Elgondolkozom . . . Ime az igaz vallásosság forrása: a szív.

A vallás nem törődik az érzéki jelenségekkel; ezeknek vizsgálatát és megértését nyugodtan a tudományra bizza. A vallás mindenben a végokra megy vissza; a világegyetem minden jelenségében Istent látja; ez előtt a világerő előtt meghajlik, amelyet Jézussal szólva, Atyának nevez és amelyből szellemet és szeretetet, világosságot és életet oly mélyen és hálásan tud kiérezni. — A természetbuvár azt mondja: „Az égi testek az általam felismert törvények szerint mozognak.“ A vallásos lélek ezt feleli: „Igazad van; azok szerint mozgatja Isten.“ A tudós öntelten hirdeti: „Én kézzelfoghatólag be tudom bizonyitani neked, miként keletkeztek a földön az élő lények különböző fajai.“ A vallásos lélek alázatosan feleli: „Igazad van; tudományod épülete leköti egészen figyelmemet. Lám, mily fenséges és dicsőséges a mi Istenünk, milyen bölcsen rendezett el mindent.“ A kutató értelem gyüjti és rendezi az észtől felismert törvények keretében a jelenségek végtelen tömegét és követi a jelenségeket, ameddig az ész a Teremtő műhelyébe behatolni képes. Ekkor aztán jön a vallás és a lélek szárnyain az észt a tudás korlátai fölé emeli és közvetlen a legfőbb valóság trónja elé állitja s végül hódolatra kényszeriti. A vallás a szív alázatossága a mindent átfogó, a mindeneket megtartó erő előtt; alázatosság ez a Teremtő és teremtés titkai előtt.

Elmélázásomból az oltár előtt segédkező csengettyüje ráz fel. „Dicsőség a magasságban Istennek, e földön békesség!“ hangzik az ige az Ur szerény szolgájának ajkairól. Egy mellettem ülő osztrák bajtárs könnyel telt szemeit törülgeti. Most tanul magyarul s a pap szavait már érti. „Dicsőség Istennek! De jaj az ember!“ sajdul most bele lelkembe. A felszabadult szenvedélyektől elvadult, a Sátán által megejtett ember! Hát lehet-e Isten akarata az, hogy

embermilliók vonuljanak fel egymás ellen testvérgyilkolásra? A keresztények milliói! Krisztus követői, ki mindannyiunkat testvérekké tett. Szégyenpir futja el arcomat arra a gondolatra, hogy a keresztényvilág ily galádul volt képes megtagadni, elárulni nagy Mesterét, az Üdvözítőt . . . És a Sátán munkája egyre tart. Keresztény nemzetek dühtől tajtékozva fenik tovább egymás ellen a gyilkoló fegyvereket. Egy hazának fiai is gyülölettől elvakulva képesek volnának egymást megfojtani. És az egyesek? Hát volt-e valaha annyi kegyetlen, állati vadságnak is rémes embergyilkolás, mint napjainkban? Az ujságok naponként ezzel vannak tele.

Irgalmas Istenünk! vess véget immár a Sátán garázdálkodásának. Ime, ismét gyermeki alázattal közelitünk feléd, mert érezzük, hogy csak a te utaid igazak. Bünbánattal valljuk meg, hogy letértünk a te utaidról. Hozd vissza ujra az emberek közé a testvéri egyetértés, a békesség szellemét, a tiszta sziv vallását!

Én meggyőződéssel hirdetem, hogy az emberiséget csak az igaz, tiszta vallásosság lesz képes abból a helyzetből, amelyben vergődik, ismét kivezetni és megtartani. *Gálfalvi Samu.*

Rabindranath Tagore

45. Áldozati Éneke.

Nem hallottad-é csendes lépteit?
Ő jön-jön, egyre jön.
Mikor a fény áldón széjjeltekint
S mikor lenyugszik, eltünik megint:
Ő jön-jön, egyre jön.
Napfényben fürdik, izzik a berek
S a fák alatt a füszál megremeg:
Ő jön-jön, egyre jön.

Irtó sötét ha irgalmért kiált.
Nem hallod-é menydörgő kocsiját?
Ő jön-jön, egyre jön.
Ha bánat ér, belől nem döbben-é meg?
Csak hozzád ér s a sziv ujjongva éled:
Ő jön-jön, egyre jön.
Oh halld meg végre áldott lépteit:
Ő jön-jön, egyre jön.

36. Áldozati Éneke.

1. Imádságom, élő Isten, egy sóhajban száll feléd:
Vágj szivembe, vágd ki onnan gyöngeségem gyökerét.

2. Adj erőt, hogy birjam el, ha örön ér, vagy gyötrelem,
S gyümölcsöző szeretetben szolgálhassam Istenem.

3. Adj erőt, meg ne tagadjam soha-soha a szegényt
S térdre hullva sohse kelljen csúsznom földi kegyekért.

4. Adj erőt, hogy hozzád vonja szivemet a szeretet
S akaratod alá vessen mindenestől engemet.

Áldozati Ének (30).

Találkozóra indulék el
Veled, Uram, veled.
Ki sunnyog itt lábam nyomában,
Titkon ki lépeget?
Oldalt kerülök: oldalog,
Kitérek: megfog, rajta fog,
Nincs mentség, nem ereszt.

Ahogy nagy gőggel lépked,
A port a földről fölkavarja,
Ól, gyilkol, eltemet.
Oh jaj, Uram, mi szörnyü szégyen,
E fickó, kin nem fog a szégyen:
A saját gyarló énem.

PÁLFFI MÁRTON.

Az anyai örökség.

Meghalt Vince Pál, „anélkül, hogy élt volna“, beszélték a faluban. Csakugyan még sokat élhetett volna, hiszen alig érte el a negyvenet. Két kis fiu maradt apa nélkül. Özvegy Vince Pálné nem ment férjhez, két gyorsan növő gyermeke mellett igy vénülgetett öreg asszonnyá.

Eltelt az idő, alig vette észre, hogy fiai már jegykendőt hordanak. Gondolkozott azon is sokat, hogy melyik menyét szeresse jobban, de nem tudta eldönteni, igy hát mind a kettőt egyformán csókolgatta.

Belsőségét két részre osztotta, csinos házat épitett reá istállóval, csürrel s a két testvér szép egyetértésben éldegélt. Téli estéken mindig együtt voltak. Amig a gyermekeik csendesen tanulgattak, ők másnapi dolgokról beszélgettek. Mint egy szép bibliai kép, mely családot ábrázol, olyan volt a gyermekek csoportja a szülők körül.

Egy tavaszon megtörtént az apai birtok felosztása. Az anyai részt egyik sem emlegette, maga özv. Vincéné sem; de több alkalommal tett olyan megjegyzést, hogy szeretné, ha az egész egy tagban maradna. A fiuk semmi ellenvetést nem tettek, közösen, csendben müvelgették. A nagyanyának semmi dolga a háznál s a mezőn, hanem az unokák közt van annyi, hogy nem győzi mozgással. Pálnak egy fia s leánya s Péternek két fia van. Mikor ezek négyen belecsimpaszkodnak, nem csoda, hogy kihozzák sodrából s gyakran mérget csalnak ki belőle.

Menjetek, nem adom nektek a végvásznat. (Hosszu, egyenes szalag volt az anyai örökség s ezért végvászonnak nevezte). A vászon leánynak kell. Jöjj drága leánykám, te vagy a nagyanyáé, neked adom a vásznat, melyben a nagy diófa van, honnan a diót hoztuk. Gyere ad nagyanyó most is neked...

Mire bemegy, elmulik a mérge s hoz annyit, hogy azok a haszontalan fiuk is kapjanak. Az a huncut Palika milyen hizelgő is tud lenni.

— No jertek, csókoljátok meg nagyanyót!

Telik az idő. Özv. Vincéné vénül, egyre vénül. Zsörtölődő, öreg vénasszony lesz s egy nap arra jönnek rá, hogy nem lehet kedvét kapni. A fiuk, unokák mind azon fáradoznak, hogy felviditsák, de nem sikerül. Péter és Pál vetni készülnek a vászonra, mikor beszólitják őket a gyermekek. Özv. Vincéné ünnepélyesen, de sok szeretettel arra kéri őket, egyezzenek bele, hogy az anyai birtokot a kis Katicának adja. Ő a leány, a vászon neki kell. A két testvér összenéz, aztán a legközönyösebb érzelmek között hivnak két tanut s az irást elkészitik. Az irás bekerül a nagy kaszten felső fiókjába. Ha a gyermekek bekerülnek az udvarról, mindjárt több a baj velük. Nincs helyük a hancurozásra s az egész nap csak fegyelmezésből áll. A kis Jóska lett a nagyanyó kedvence. Katica nem fogad szót, kézimunkálni nem szeret.

— Ejnye, mikor én akkora voltam, már a munkásoknak főztem. Jó kezekre biztam a földemet.

Nem szólhatott egy szót sem, hogy a kis Jóska ne szaladjon oda s meg ne tegye, amit mond. Ezért történt, amikor a „vászonra" gyomlálni készültek, özv. Vincéné ujból behivta fiait a tanukkal s földjét Jóskára iratta.

Az irás bekerül a kaszten második fiókjába.

— Apám, ugy-e most a Jóska földjét gyomlálgatjuk?

— Mindenikét fiam. Nagyanyót szeretni s tisztelni kell.

Ez a megjegyzés erősen bevésődött a kis Pista fejébe s addig incselkedett a nagyanyóval, mig a harmadik irás is elkészült s bekerült a kaszten harmadik fiókjába. A két apa ez alkalommal nem állotta meg, hogy össze ne mosolyogjon. Egyéb baj nem történt, aztán csak az, hogy amikor a negyedik irás is elkészült, nem kaptak rá tanukat. Hanem azért elkészitették s szépen elhelyezték a negyedik fiókba.

Karácsonyra özv. Vince Pálné meghalt, oda temették a birtokára a nagy diófa alá.

Az örökösök csendben dolgozgattak tovább.

Tavasz jöttével mindenik ott állt saját földjében, de mikor egy este elhangzik a parancs „holnap a vászonra", akkor együtt dolgoznak. Az anya sirjánál megebédelnek, hosszan elbeszélgetnek, közben elhatározzák, hogy sirkövet állitanak s rá vésetik mind a négy unoka nevét.

— Apám — kérdi Katica — kié most a vászon?

— A tiéd leánykám, ott az irás a kaszten fiókjában.

— Kié apám? — kérdi Jóska.

— Tiéd fiam, irás van róla a kaszten fiókjában.

Pétert is körülvették fiai.

— Apám, kié az anyai örökség?

— A tiéd fiam, irás beszél róla a kaszten fiókjában.

— Kié apám? — Csodálkozik a nagyobbik.

— A kasztenben az irás, ugy mondja, hogy a tiéd fiam.

Ahogy nőttek a fiuk, mind jobban megértették, hogy az anyai örökség mindeniké s a nagy kaszten a 4 irással, mint egy házi oltár ugy állott előttük. *Ütő Lajos.*

Unitárius könyvtár.

Az Unitárius Irodalmi Társaság kebelében Dr. Borbély István e cimen egy füzet-sorozatot inditott meg. Eddig három füzet jelent meg és pedig: 1. Dr. Borbély István: Jókai emlékezete, 2. Dr. Versényi György: Kriza János emlékezete, 3. Parker Tivadar (ford. Péterfi Dénes): Jézus Krisztus. A füzetek alakja csinos s kiállitása igen szép. Némelyek megjegyezték, hogy nem elég népiesek. Ha ez némileg áll is a megjelent számokra, van nekünk egy pár ezer olyan emberünk, akiknek ezeket olvasniuk kell. Az egész népies dolgokat

majd a missziói füzetek fogják szolgáltatni. A következő szám a főt. püspök ur visszaemlékezéseit fogja tartalmazni s gondoljuk, hogy e szám sok-sok ezer példányban fog népünk kezén megfordulni. A kiküldendő többi számokat is melegen ajánljuk az érdeklődőknek. (1. f. ára 2 leu, 2. f. ára 10 leu, Kriza püspök eddig ismeretlen szép képével; 3. f. ára 5 leu, Parker képével; 4. f. is 5 leu fog lenni.)

NŐK VILÁGA.

A vallás Svájcban.

A vallás egy ösztön, mely minden emberben meg van, már amikor a világra jön, de amit fejleszteni és ápolni kell.

Valláson azt értjük, hogy mindenki hisz egy hatalmas és láthatatlan erőben, amit Istennek nevezünk.

Az Istenben való hit nélkülözhetetlen az emberiség helyes és szükséges irányitásához.

Svájcban a vallás nagyon szabad alapon áll, s épen ezért nagyon sokféle vallás is van, mert az a fölfogás, hogy nem lehet az embereknek parancsolni, hogy katholikus, református, vagy más módon imádkozzanak!

Csak egy Isten van és ez éppen elég arra, hogy mindenki a maga módja szerint higyjen és imádkozzék.

Ime, ez az oka annak, hogy pl. Genfben az iskolában soha sem jut eszébe egyik gyermeknek sem, hogy kérdezze a pajtásától, zsidó-e, protestáns-e, vagy pogány?

És mégis Svájcban az emberek vallásosabbak, mint máshol, mivel a valódi emberszeretetet rég óta ápolják s igy a kultura mindjobban fejlődik.

A vallásosságot a gyermekekben fejleszteni a szülők feladata. Minden apa és anya jól tudja, hogy a gyermeket nevelni kell, hogy megtanuljon irni, olvasni, becsületesnek, emberségesnek lenni és az Istenben hinni és bizni.

Svájcban 5 iskolanap van egy héten, csütörtök és vasárnap szabad. Csütörtök arra való, hogy a gyermekek pihenjenek és hogy a vallással foglalkozzanak, még pedig okos módon.

Egészen függetlenül mindentől, vannak nők, kik az idejüket okosan és hasznosan felhasználják és igy létesültek a csütörtöki iskolák, ezek minden községben be vannak osztva az iskolák épületében.

Rövidesen jellemezni kivánom, hogyan vannak ezek vezetve és milyen nagy eredménnyel dolgoznak a vallás és erkölcs érdekében.

Különböző koru kisleányok csoportokba vannak elosztva egy nagy teremben, ahol a nők tanitják őket az Istent szeretni, énekelni, bibliát olvasni, varrni, himezni, stb.

Aki jól megtanulja a feladott leckét, szorgalmasan dolgozik, az kap egy cédulát, ezt gondosan félreteszi és amikor 50 drb. összegyül, a gyermek visszahozza azokat és kap értük egy bibliát, egy énekeskönyvet vagy hasonló hasznos dolgot.

Azonkivül van 2 nagy ünnepély egy évben, az egyik nyáron a szabadban, valamelyik jótékony ember kertjében, ahol a gyermekek játszhatnak az üde levegőn és kapnak egy kitünő ozsonnát.

A másik Karácsonykor van, akkor karácsonyfát kapnak. Ez alkalommal a szülők, sőt még a testvérek is mind meg vannak hiva; ilyenkor gyönyörü karácsonyi énekeket adnak elő. A szegényebbek hasznos ajándékokat is kapnak, harisnyát, köténytt és igy tovább. Azért emlitem a szegényebbeket, mert itt a legkülönbözőbb társadalmi osztályokhoz tartozó gyermekek mind együtt vannak. Náluk sohasem huzódozik egy jobbmódu kisleány a szegényebbekkel együtt iskolába járni és velük barátkozni s ennek következménye, hogy Svájcban az emberek mind jobb modoruak. Ha a szülőknek nincs is idejük sokat foglalkozni gyermekeikkel, az iskolában a tanitó urtól és a többi gyermektől tanulja meg a jó modort és a finom magaviseletet.

Az iskolában a nevelők olyan viszonyban vannak a tanulókkal, mint a családfő gyermekeivel.

Meg kell emlitenem azt is, hogy annak a csütörtöki iskolának van egy ingyen könyvtára, ahol a gyermekek válogatott és tanulságos ifjusági regényeket olvashatnak.

Beszélnem kell továbbá arról, hogy számtalan bölcsőde müködik szintén vallásos alapon. A munkásnő, vagy más dolgozó asszony elviszi ide a csecsemőjét reggel, itt egész nap gondját viselik, mig este, munka után az anya érte megy. 3 éves korában kerül a gyermek az óvodába, ahol megtanul előbb játszani, később irni és olvasni, ugy, hogy mikor 7 éves lesz és az elemi iskolába kerül, már irni és olvasni tud.

A jótékonyság terén a férfiak is vállalnak feladatokat, főleg télen, amikor nagy hideg van. Ilyenkor beállitanak minden iskolába egy népkonyhát a gyermekek részére. Ezt csak a férfiak igazitják, még pedig nemcsak a tanitók, tanárok, hanem minden másféle hivatásuak is önkéntesen járulnak hozzá. Itt a szegénysorsu gyermekek kapnak olcsón ebédet, igy legalább nem lógnak egész nap az utcán minden meleg étel nélkül. Vallásos oktatás itt nincs, csak a „Mi Atyánk"-ot hallják asztali imádságul, de az bizonyos, hogy az a gyermek, aki nem éhes és nem fázik, jobban igyekszik az Istenben hinni, mint az, ki kényszerből kell, hogy tanuljon olyan bibliai részt, amit nem ért meg és ami nem is érdekli.

Ennek a gyermeknek a szivében és lelkében jobban meg-

fogamzik a vallásos érzés és az erkölcs és ezekből a gyermekekből mind jó munkásemberek lesznek, kik később, főleg, ha sorsuk jó módba juttatja őket, tovább folytatják ez áldásos munkát, mert már kis korukban jó magot vetettek szivükbe és mindig jó irányban befolyásolták őket.

A protestánsok például gyönyörü eredménnyel müködnek az antialkoholizmus terén, főleg az által, hogy a munkásokat jobb szórakozásokhoz juttatják s igy ahelyett, hogy idejüket korcsmákban töltsék, tanulságos mozielőadásokat látnak, a kölcsönkönyvtárakból kapnak jó olvasnivalót, stb.

A protestánsok vezetik az Üdv-hadsereget is, melyről itt kevesen tudnak, pedig Angliában és Svájcban nagyban müködik.

Megjelenésük némileg különös, mert egyenruhába járnak még a nők is. Az Üdv-hadseregének katonái mind önfeláldozóak és ennek tulajdonitható, hogy a nehéz feladatokat, melyekre vállalkoznak, teljesiteni is tudják. Londonban láttam őket müködni, elhagyott utcákban, ahol énekelve szórják az Isten igéjét. A legtöbbször kineveti őket a nép, de akad mindig olyan, kinek lelkében megfogamzik a hit!

A svájciak visszavonultabban, csendben dolgoznak, de minden padlásszobába ellátogatnak a nyomorultakhoz és az elbukottakhoz! Zord éjszakákon a sötét utcákon és a legalacsonyabb, a legkétesebb helyeken járnak, hogy kimentsék a züllötteket környezetükből. Sokan vannak e szerencsétlenek között, akik ártatlanul, vagy butaságból bukták el és nem tudnak módot találni a szabaduláshoz, ezek hálásan fogadják a kinyujtott kezet, boldogak, hogy jó bánásmódban részesitik őket és tisztességes állást szereznek nekik.

Aki anyagilag, vagy szellemileg szegény, azt csak sajnálni lehet, de nem megvetni vagy kerülni. A vallásos svájci ember mindig igyekszik kezet nyujtani minden szegény, kisebb és tudatlan felé és igy szeretettel testi-lelki javulásukat, emelkedésüket és fejlődésüket munkálni. *Farkas Gyuláné.**

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Pályázat. Mivel dr. Kiss Elek és dr. Varga Béla birálata szerint a Kahlfürst Imre afia által tett 500 leus pályatételre: „Minő eszközökkel és minő módon munkálhatja a lelkész, hogy az ifjak közül minél többen lépjenek ipari pályára?“ beadott „Tett bizonyit“ jeligés egyetlen pályamunka a kitüzött dijra nem érdemes: a Teol. Akad. igazgatósága e pályatételt ujból kihirdeti 1925. szept. 1. határidővel. Pályamunka terjedelme két nyomtatott iv lehet. Emlitett pályamunka visszakapható.

* Szerző maga is svájci származásu.

Egyleti élet és munkásság.

A kolozsi Dávid Ferenc Egylet a tél folyamán 16 vallásos estélyt tartott. Főtárgyait főképpen ifjusági szépirodalmi és erkölcsnemesitő olvasmányok tették. Felolvastak Kiss Sándorné, Székely Mihály, Bácsi Erzsébet, Csete Imre, Kun Ádám, Bácsi Anna, Kovács Józsefné. Szavaltak a leányok. Az estélyek látogatottak voltak, főleg az ifjuság vett részt nagyszámban. A presbiterek közül is rendesen jelen voltak nehányan. Az utolsó estélyen, március 8-án azok az ifjak, akik szorgalmasan eljártak, dr. Borbély: Jókai emlékezete c. füzetet kapták jutalmul (Unitár. Könyvtár 1. sz.)

A székelykereszturi unitárius főgimnázium D. F. Ifjusági Egyletének kobátfalvi és szentmihályi kirándulása. A társadalom örökké élő Jókaija minket is áthatott s igy a kobátfalvi és szentmihályi hittestvéreink meghivására elhatároztuk, hogy kivisszük népünk közé Jókait s bemutatunk valamit belőle, születésének századik évfordulóján. Kobátfalvi hittestvéreink szekerei segitettek meg arra, hogy 1925. február 28-án este egy Jókai-ünnepélyt rendezzünk, melyet egy igen szép kosaras táncmulatság követett. Vasárnap Szentmihály, Kobátfalva és Benczéd közös templomában Szentmihályon istentisztelettel kapcsolatban egy kis müsort is állitottunk össze. Deák Miklós tiszteletes ur megható szavakban fejtette ki ennek a találkozásnak fontosságát s hivei nevében is megköszönte szereplésünket. Ennyi volt, amit vihettünk, de lássuk, mit kaptunk és mit hozhattunk. Itt ujra elől kell kezdjem. Kobátfalván, hol vacsorával, reggelivel hittestvéreink házuknál fogadtak. Szentmihályon hiveink adakozásából gazdagon megteritett asztalok vártak a vasárnapi ebédre. A pohárköszöntőkben népünk iránti szeretet és azoknak irántunk való szeretete nyilvánult meg. Deák Miklós tiszteletes ur előadja, hogy a hivei szives vendéglátásuk mellett 3000 leu összeget adományoztak szegénysorsu tanulóink konviktusi segélyezésére. Mikor a nyikómenti hiveink magas értelmiségét, áldozatkészségét akarom tudatni, egyuttal példának is állitom, melyet székely testvéreinknek követni kellene, mert ha gazdáink mindenütt ily munkát végeznek, mint itt, akkor a nép nem gyengülhet, csak erősödhetik. Itt Deák Miklós tiszteletes ur és Kádár Balázs tanitó vezetése mellett népünk már arra törekszik, hogy ne csak a maga körében, de szellemi téren is komoly munkát végezzen. Ezeket látva, jóleső örömmel emlékezünk meg e helyen Miklós Ernő postamester urról, ki sokat fáradozott, hogy ezen kirándulásunk megvalósuljon s mondunk köszönetet mindazoknak együttesen, kiknek nevük még méltó lenne, hogy itt helyet foglaljon. *Imre Lázár.*

Tisztelettel kérjük mindazokat, akik a lapot nem kapják pontosan s cimük esetleg nem helyesen van beállitva, azonnal értesiteni sziveskedjenek, hogy mi intézkedhessünk. Mi mindent elkövetünk, hogy mindenki megkapja a Közlönyt.

Missziói munka.

A missziói munka értelme, jelentősége és szüksége.

I.

Ha végigtekintünk az unitárizmus történetén, a megalapitás első pillanatától kezdve együtt találjuk az egyház életében a papot a világi férfivel. Hiszen Dávid Ferenc maga is világi emberrel, Blandratával együtt vetette meg unitárius egyházunk alapját s azóta ez a két elem kölcsönösen részt vett a munkában, egymást támogatta, kiegészitette. Sőt, épen nálunk, unitáriusoknál, ez a kapcsolat sokkal tovább fejlődött a többi egyház hasonló szervezettségénél, mert ugyszólván minden egyházi, vallási intézményünknél, szervünknél az egyház belső férfiainak vezéri szerepei mellett hasonló jogkörrel és munkateljesitménnyel ott vannak világi vezetőink is.

Azóta négyszáz év gyürüzött egymásba; de a világi emberek egyházi munkájára akármilyen szomoru sorsot is ért Erdély, talán sohasem volt akkora szükség, mint ép napjainkban, *amikor az egyházi fejlődés ránk nézve egyenesen életkérdés, kulturáltságunk, civilizáltságunk létalapja. Hűnek és becsületesnek, unitáriusnak lenni pedig még ennél is több, fontosabb elhivatás; a többi keresztény magyar egyház mellett történelmünk, hagyományaink legfőbb megőrzését, hitünk és földszeretetünk örök apostolkadását jelenti!*

Ebben látom kicsucsosodni a belső missziói munka jelentőségét, amely napjainkban mindinkább szélesebb és szélesebb tagozatu lesz.

A papok, az egyházi és világi vezetőemberek szerepe mellett elérkezett tehát minden egyes hivő, egyháztag intenzivebb, áldozatkész, fokozottabb munkájának az ideje. Elérkezett a világiak rangsornélküli, egyenkénti, egyetemes munkásságának a szükségessége! Amikor a hivőnek nemcsak az a kötelessége, hogy templomba járjon, hanem azzal is törődnie kell, hogy a másik hitrokona vajjon jár-e templomba; de még ez sem elég, hanem *minden egyes egyháztagnak törődnie kell az iskolák, templomok, egyházi intézmények fenntartásával, szegényebb hitrokonainak anyagi és társadalmi segitésével!*

Ez a missziói munka értelme, amelyet minden egyháztagnak magáévá kell tennie s amely munkában részt kell vennie.

A lelkészek, tanitók, theologusaink munkája mellett kialakult tehát a másik tábornak, a világiak munkásságának a fontossága és szüksége is. Ennek a két tábornak, az egyháziak és világiak táborának, mint egy család tagjainak, a legharmonikusabb, legtestvéribb szeretettel kell továbbépitenie az egyház fejlődését. Saját egyéni érdeke ez minden egyháztagnak, kötelessége önmaga, gyerekei, nyelve, kulturája iránt! Nekünk unitáriusoknak pedig kötelességünk Dávid Ferenccel szemben is, aki életével, halálával, mártiromságával szentelte meg vallásunkat, hitünket!

II.

Ezekből az általános szempontokból kiindulva, szükségesnek tartom tehát, hogy a missziói munka vezetősége vonjon be minden egyes arravaló hivőt a misszió munkájába, tanfolyamokon képezze, oktassa ki a misszió szelleméről, követendő munkájáról s ezt az apostoli tevékenységet ne csak a vezetőség munkájává emelje, hanem minden egyházközségben külön is állitsa fel a missziói bizottságot.

Igénytelen javaslatom röviden az: hogy a missziónak ne csak a f. évi első számu U. K.-ben jelzett központi szervét állitsák be, hanem minden egyházközségben külön is szervezzék meg azt.

S. Nagy Lásztó.

Gvidó Béla esperes ur felhivására Magyarszentbenedeken Muzsnai Ferenc gondnok és Jónás Sámuel presbiter afiai a Teol. Akad. ifjuság konviktusára 553 leu összeget gyüjtöttek össze, mit köszönettel átvettünk s szegény ifjaink segitésére hasonló adományokat állandóan várunk.

Aranylakodalom. Bán Mózes és neje Pál Zsuzsánna székelyderzsi afiai f. évi február hó 16-án ünnepelték házasságkötésük ötvenedik évfordulóját kedves családi ünnepély keretében. Az ünnepélyt „Tebenned biztunk . . .“ zsoltár vezette be, mely után Balázs András lelkész megható imája következett. A család egyik fiatal leány tagja: Nagy Irma zengő versben köszöntötte az ünnepelt házaspárt. A lelkész köszöntőjében rámutatott arra, hogy amely családban szeretet és egyetértés köti össze a házastársak szivét; a szorgalmas munkásság gyümölcseit gondos takarékosság osztja be s Istenfélelem és vallásos buzgóság a családi tüzhely örző angyala: ott nem marad el az Istennek szent áldása. Itt is nyilvánvaló: a hosszu és boldog családi életben, az anyagiak sokaságában, az emberek tiszteletében és becsülésében. Az ünnepelt házaspár szemeiben könnyek usztak, mikor az üdvözletek közepette fölzendült az asztaltársaság ajakán „Szivemet hozzád emelem . . .“ kezdetü zsoltár. Ez alkalomból az aranylakodalmas pár a székelykereszturi főgimnázium javára (*5000*) *ötezer leus alapitványt jelentett be.*

Bán Mózes afia a társadalmi és egyházi életnek kiváló tagja. A községi életben évtizedeken keresztül vezető szerepet játszott. Több mint 30 éven át keblitanácsos és több éven át gondnok. Mint egy kiterjedt család öreg pátriárkája, nagy tekintélynek és tiszteletnek örvend. A kedves ünnepélyen a legközelebbi családtagok és a község jegyzője valamint a belső emberek vettek részt.

A magunk részéről is tartós örömet és boldogságot kivánunk kiváló és derék afiának és kedves nejének házasságuk ötvenedik évfordulója alkalmából, midőn nevelőintézetünkről is megemlékeztek. Az ilyen áldozatkész embereknek Egyházunkban nemes missziójuk van a jövő nemzedék nevelésének lehetővé tételében.

Az unitárius nők szövetségének bostoni központjából küldött tudósitások alapján tudjuk, hogy Csehszlovákiában, Angliában, Franciaországban, Magyarországon, Indiában, Olaszországban, Palesztinában, Németországban, Hollandiában miféle nőszövetségi mozgalmak és tevékenységek vannak. Megállapitható, hogy a nők a társadalom szegényei fölsegitésével s az ifjuság támogatásával és vallás-erkölcsi nevelésével foglalkoznak.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Az E. K. Tanács márciusi ülését 12.-én tartotta meg. A február hónapban elnökileg elintézett ügyekről szóló jelentést E. K. Tanács jóváhagyólag tudomásul vette, s igy azt is, hogy az elnökség panasszal fordult a közoktatásügyi miniszteriumhoz amiatt, hogy egyes iskolalátogató közegek kifogásolták elemi iskoláinkban a 7 éven alóli tanulók felvételét. Dr. Boros György egyh. főjegyző beszámolását az Egyházak Világszövetsége Romániai tagozatának üléséről E. K. Tanács szintén tudomásul vette, s a továbbiakra nézve a többi magyar egyházakkal egyértelmü eljárásra adott felhatalmazást. Elnökség előterjesztésére E. K. Tanács elhatározta, hogy a főgimnáziumi abszolváló vizsgákról szóló törvény hatályának felekezeti iskoláinkra kiterjesztése ellen a többi magyar egyházakkal egyértelmüen az illetékes fórumoknál megteszi a szükséges lépéseket. A marosi egyházkör rendkivüli közgyülésének jegyzőkönyvéből E. K. Tanács tudomásul vette, s megerősités és az eskü bevétele végett az E. Főtanácsnak bejelenteni határozta azt, hogy a nevezett egyházkör esperesévé Halmágyi János ny.-gálfalvi lelkész, felügyelő gondnokává pedig dr. Péterffy Áron egyházi tanácsos választatott meg. Jóváhagyta E. K. Tanács a következő alapitó leveleket: Barabás Ferenc és neje az árkosi egyházközség javára 50,000 L., Nagy Ferenc telcsi erdőmérnök és neje a kolozsvári főgimnázium javára 1000 L. Ezenkivül letárgyalt és elintézett mintegy 50, különböző természetü folyó ügyet.

A székelyderzsi egyházközségben a tél folyamán két gyermekelőadás volt; az első novemberben, a második december 25-én karácsonyfa-ünnepéllyel egybekötve, mely alkalommal gyermekszindarab, szavalatok és énekek gyönyörködtették a hálás közönséget. Minden iskolás növendék karácsonyi ajándékot kapott, jórészt a fogyasztási szövetkezet adományából. Minden vasárnap vallásos estély, minden héten három este énektanulás foly a hivek állandó nagy érdeklődése mellett.

Alsójárán az unitárius egyházközség ifjusága lelkész vezetése és Simon István afia segitsége mellett márc. 14-én előadta Csiki Gergelynek „A nagymama“ c. vigjátékát és pedig teljes erkölcsi és anyagi sikerrel. A harang-alap javára adott tiszta jövedelem 4454 leu volt. Az estélyen felekezeti és nemzeti különbség

nélkül jelent meg Alsójára közönsége. Minden szereplőnek hálás köszönetet mondunk, de különösen kiemeljük a lelkésznének a siker érdekében kifejtett példaadó tevékenykedését. Csak igy szólalnak meg a harangok!

A torozás. Ki ne ismerné, aki a mi népünk között megfordult, *a halotti torozás* kegyeletbántó szokását? Igen sok helyen ragaszkodik a nép ehhez a nem kereszténvhez, annál kevésbbé felvilágosult unitáriushoz illő ősi maradványhoz. Szerencsére népünk ébredezni kezd. Kezdi belátni, hogy anyagi és erkölcsi romlására szolgál e szokás. Ilyen jobb belátás inditotta a homoródszentpáli unitárius egyházközségben id. Molnár Lajos kebli tanácsos atyánkfiát arra, hogy a f. évi egyházközségi közgyülés elé az alábbi inditványt terjessze: „Tisztelt Közgyülés! A mult nyáron itt járt püspöki vizsgálat a presbiterium figyelmét felhivta, hogy a *halotti torozások* csuf és a halottak emlékét, kegyeletét sértő pogány szokást igyekezzünk megszüntetni. Miután azóta magam is megfigyeltem és tapasztaltam, hogy a torozás telhetetlenségbe, erkölcstelenségbe sülyed s ugy a gyászoló keservesek, mint a jobbérzésü emberek botránkoztatására szolgál, ezért inditványoztam a presbiteri gyülésen a halotti torozások megszüntetését. Hozzuk be gyakorlatba szász nemzetiségü testvéreink amaz eljárását, hogy osszuk be a falut 4—5 szomszédsági csoportba s minden csoport a maga körzetébe eső halottnak — kirendelt emberei által — sirt ásat, az eltemetésnél segédkezik, de a háznál semmiféle kinálgatás, torozás nem szabad, hogy legyen. A presbiterium ezen inditványomat egyhangu határozattal elfogadta s midőn a közgyülésnek is előterjesztem, gondoljuk meg, kedves atyafiak, hogy a halottak emléke nem kivánja az eszem-iszom, dinom-dánomot, nem kivánja, hogy ott az ő emlékére némelyek ugy leigyák magukat, hogy haza kelljen őket hurcolni. Sokkal inkább és keresztényi kegyelettel megtiszteljük emléküket, ha felhagyunk ez idejét mult, csuf szokással s a torozásra kidobott pénz vagy megmarad ott, ahol szükség a szegénység pótlására, vagy pedig ahol jobb mód van, az elhalt kedves halott nevét emléktárggyal vagy alapitvánnyal megörökitjük.“ A közgyülés az inditvány nemes irányzatát megértve, egyhangu lelkesedéssel elfogadta s kötelező aláirással kimondotta, hogy többet torozásokat nem fog tartani. Ez a határozat valóra vált. A községet négy körzetre (csoport) beosztottuk s minden csoport a maga körzetébe eső halottja eltemetéséről ugy gondoskodik, hogy semmi eszem-iszomnak nem szabad lennie. Már két temetés igy folyt le példás rendben. Erkölcsileg, anyagilag haladást jelent! Követésre méltó, szép példa.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába február 18-tól március 18-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek az 1924. évre: Sikösd Farkas, Gál Mózes, Gyöngyösi Károly Sepsiszentkirály; Oltean Miklósné, Sata Imre, Galamb Mihály Botfalu; Pálffy András Csiksomlyó; dr. Varga Béla, Csifó Salamon, Csifó Salamonné, Vaska Dezső, S. Nagy Józsefné Kolozsvár; Kovács Béla Ikland;

Joós András Kisborosnyó; Fogarasi Gézáné, Székely Miklósné Torda; Kiss Elek, Iszlai Elek Szabéd; Lőrinczi István Székelykeresztur.

1925-re fizettek: Szabó Lajosné Szováta; dr. Pereki János Torda; özv. Göncz Károlyné, András Albertné, Osváth Domokos, Nagy Lajos, Mircsa Dénes, Osváth Áron, özv. Miklós Györgyné, Miklós Ernő Kobátfalva; Palffy András Csiksomlyó; Barabás János Toroczkó; Varga Dénes Torda; Unitárius egyházközség, Kovács Béla, Török János, dr. György József, Filep Gábor, György Gyula, Kilyén Mózes, Balog István Ikland; Vitális Antal Nagyernye; Adorján Jenő Bârlad; Szász Ferenc Dicsőszentmárton; Ütő Áron, Simó András, Incze Béla, Uzoni Mihály, Köntés Ferenc, id. Szabó Mózes, Imre Albert, Took Balázs, Korodi Ferenc, Téglás Albert, Novák Jánosné, Czámpa Gusztávné, ifj. Téglás Dávid, József Kalmán, Kökösi Kálmán, Vida Géza, özv. Ütő Benjáminné, Zoltán Sándor, Barabás Mihály, Csiki István, Unitárius egyházközség Sepsiszentgyörgy; Soós András Kisborosnyó; Unitárius egyházközség Kilyén; ifj. Szabó Mózes, Tana Gyula, Bedő Ferencz, Kis Károly, Ütő Lajos Sepsiszentgyörgy; dr. Kovács Sándor Oltoseni; Soliom Béláné Kézdikővár; Ütő Béla Léczfalva; Borbély Máté Torda; Tóbis Simonné Marosujvár; Barabás Lajos, Szentmártoni Kálmán, dr. Szolga Ferenc, Valentin Józsefné, Holli Károlyné, Kapronczai Sándorné, özv. Rátz Istvánné, Kibédi Pálné Tüzér, Patakfalvi Józsefné Székelykeresztur; Benedek Albert Brassó; dr. Albert Lőrinc Bölön; Keméndi Zsigmond Torda; Ütő Sándor Árkos; Fogarasi Gézáné, Székely Miklósné Torda; br. Daniel Ferenc Vargyas; Vaska Dezső Kolozsvár; Kozma Miklós Okland; Kis Elek Szabéd; Kereki András Mészkő; Dobai István Zetea; Szász Sándor Szind; Nagy Lajos Kökös; Halmágyi Gábor Brassó; özv. Borsos Imréné Kolozsvár; Bartalis Dénes Medesér; ifj. Daniel István Székelykál; Kosztin János, László Domokos Lupény; özv. Bartók Endréné, Nagy Lajos, Lőrinczi István Székelykeresztur.

Alapitói dijban fizettek: Dr. Varga Béla Kolozsvár, dr. Tamás István Alsójára; Oklándi D. F. Ifjusági Egylet; dr. Hintz Györgyné és Zagyva Istvánné Kolozsvár 500—500 leut. — Kolozsvár, 1925. március hó 18-án. *Gálfi Lőrinc* pénztárnok.

Az unitárius Ker. népnaptárak árát, akiknél még ott van, rövid idő alatt sziveskedjenek Bedő Miklósnak Homoródszentpéterre elküldeni.

Hivatalos közlemények.

VIII. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben meg nem jelent márciusi köriratokról. 406/1925. Körirat esperes és lelkész afiaihoz a Kriza emlékünnepély tárgyában. Ad. 406/1925. Körirat Kriza-versekkel és felhivás Kriza kéziratainak az egyházi levéltárba való beküldéséről. 421/1925. Körirat lelkész afiaihoz a törvénytelen gyermekek törvényesitésénél követendő eljárásról. 483/1925 E. K. T. sz. = 4/1925 Nyd. B. sz. Körirat lelkész afiaihoz az egyházi épületekben rendezett mulatságok jövedelméből az egyházi nyugdijintézetet illető rész beszolgáltatása tárgyában. 539/1925. Körirat az Unitárius Könyvtár pártolása tárgyában. 594/1925. Körirat az ujabb unitárius irók müveinek összegyüjtése tárgyában.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffi Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jokai-utca) 17 sz.